Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

TER BESLISSING

Datum
20 juni 2022

Onze referentie
IENW/BSK-2022/145033

Opgesteld door
[redacted]
Hoofddirectie Bestuurlijke & Juridische Zaken

Beslistermijn
30 juni 2022

Bijlage(n)
5

Aan M
Van [redacted]

nota

Nader rapport wetsvoorstel wijziging van de Wet luchtvaart ivm een informatieplicht voor luchthavenexploitanten en enkele technische verbeteringen

Aanleiding

Deze nota betreft de voordracht aan de Koning van het nader rapport naar aanleiding van het advies van de Raad van State over het wetsvoorstel tot wijziging van de Wet luchtvaart in verband met het invoeren van een informatieplicht voor luchthavenexploitanten. Dit ten behoeve van de indiening van het wetsvoorstel bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal.
Het advies van de Raad van State was een dictum b; de Raad heeft enkele opmerkingen gemaakt naar aanleiding waarvan de memorie van toelichting op enkele punten is aangepast. Tevens is een redactionele suggestie in het wetsvoorstel overgenomen.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met verzending van het wetsvoorstel naar de Tweede Kamer en daartoe te ondertekenen:
— het nader rapport aan de Koning,
— de memorie van toelichting.

Kernpunten

Luchtvaartnota en uitvoeringsagenda

Het voornemen om een informatieplicht voor luchthavens op te nemen in de Wet luchtvaart vloeit voort uit de Luchtvaartnota die op 10 november 2020 met de bijbehorende uitvoeringsagenda is aangeboden aan de Tweede Kamer. Hierin is voorzien in een informatieplicht voor Schiphol. In de uitvoeringsagenda is dit uitgebreid naar alle luchthavens van nationale betekenis.

Argumentatie:

- Het is van belang dat de informatiepositie van de minister op korte termijn wettelijk wordt geborgd.
- Een soortgelijke informatieplicht bestaat reeds in artikel 78 van de Elektriciteitswet 1998[1], waarin is vastgelegd dat de minister van EZK een producent, een leverancier, een handelaar, een netbeheerder, een elektriciteits- of gasbeurs of een afnemer om gegevens en inlichtingen kan vragen die hij nodig heeft voor de uitvoering van de hem in deze wet opgedragen taken.

[1] Stb. 1998, 427.

Datum
20 juni 2022

Onze referentie
IENW/BSK-2022/145033

Beslistermijn
30 juni 2022

Bijlage(n)
5

Aan
M

Van
[redacted]

Toelichting
Er is een aantal ontwikkelingen die vanuit drie publieke belangen vragen om een versterking van de informatiepositie van het ministerie op het luchtvaartdossier:

1) Milieu
Gelet op de ervaringen rond de Milieueffectrapporten (MER) voor Lelystad en Schiphol, de uitspraak van de Raad van State over het luchthavenbesluit Eelde en het standpunt van de Commissie voor de m.e.r. ligt het mogelijk in de rede dat de Minister van IenW in de toekomst initiatiefnemer zal zijn voor een MER, in plaats van de exploitant van de luchthaven. Een MER ligt ten grondslag aan het Luchthavenverkeerbesluit Schiphol, Luchthavenbesluiten voor andere luchthavens en het Luchthavenindelingbesluit Schiphol. Voor het opstellen van een MER is het ministerie afhankelijk van informatie van onder andere de exploitant van de betreffende luchthaven. In dat geval dient het ministerie niet afhankelijk te zijn van de goede wil van de exploitant.

2) Veiligheid
De Onderzoeksraad voor Veiligheid heeft in het rapport 'Veiligheid vliegverkeer Schiphol' aanbevolen dat de minister de rol als eindverantwoordelijke voor de veiligheid op Schiphol verdergaand invult. In dat kader zijn door het ministerie diverse maatregelen getroffen om de rolinvulling te versterken. Er wordt bijvoorbeeld een monitor integrale veiligheid Schiphol ontwikkeld, die een beeld moet geven van het functioneren van het systeem (sector, beleid en toezicht). Ook wordt meer algemeen de rolinvulling van het ministerie ten aanzien van veiligheid (dus breder dan Schiphol) uitgewerkt in het kader van de Luchtvaartnota 2020-2050 en het volgende nationale luchtvaartveiligheidsprogramma. Dit zal mede op basis van de lessen uit de aanbevelingen van de OVV gebeuren. Om die eindverantwoordelijkheid adequaat in te kunnen vullen moet de minister desgevraagd kunnen beschikken over relevante informatie die bij de exploitant van de luchthaven berust.

3) Economie
Dankzij het verbindingennetwerk van de luchtvaartmaatschappijen is Schiphol goed verbonden met de rest van de wereld. De beschikbare ruimte voor vliegtuigbewegingen op Schiphol is echter beperkt. Het Rijk zet daarom in op behoud en verbetering van de netwerkkwaliteit. Om dit publieke belang te borgen wordt een beleidskader ontwikkeld om te sturen op versteviging van de netwerkkwaliteit. Hiervoor kan informatie nodig zijn die het ministerie niet heeft maar waarover de exploitant van de luchthaven wel beschikt.

Krachtenveld
Het wetsvoorstel is afgestemd met de ministeries van Financiën (i.v.m. staatsdeelneming Schiphol) en Defensie (i.v.m. burgermedegebruik Eindhoven), en met de betrokken luchthavens (Schiphol, Eindhoven en de luchthavens van nationale betekenis).

Uitvoering
Naar aanleiding van het advies van het Adviescollege Toetsing en Regeldruk is de toelichting op enkele punten aangepast. Zo is verduidelijkt dat het alleen informatie betreft die niet al elders binnen de overheid beschikbaar is, en is bij de administratieve lasten aangegeven om hoeveel luchthavens het in totaal gaat en wat dat betekent voor de totale regeldrukkosten.

Het toezicht op de naleving van de te wijzigen wetsbepalingen is belegd bij de ILT. Het wetsvoorstel is in dat kader tevens door middel van een Handhaafbaarheid-, Uitvoerbaarheid- en Fraudebestendigheidtoets beoordeeld en akkoord bevonden.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Nader rapport	Ter ondertekening
2	Wetsvoorstel	Ter informatie
3	Memorie van Toelichting	Ter ondertekening
4	Advies Raad van State	Ter informatie

Datum
20 juni 2022

Onze referentie
IENW/BSK-2022/145033

Beslistermijn
30 juni 2022

Bijlage(n)
5

Aan
M

Van
[redacted]

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

TER BESLISSING

Datum
26 januari 2022

Onze referentie
IENW/BSK-2022/19941

Opgesteld door
Bevat persoonsgegevens
Hoofddirectie Bestuurlijke & Juridische Zaken
T Bevat persoonsgegevens

Beslistermijn
3 februari 2022

Uiterlijk bij
3 februari 2022

Bijlage(n)
4

Aan M
Van Bevat persoonsgegevens

nota

Agendering MR voorstel tot wijziging van de Wet luchtvaart i.v.m. een informatieplicht voor luchthavenexploitanten en enkele technische verbeteringen

Aanleiding

Er is een aantal ontwikkelingen die vanuit diverse publieke belangen vragen om een versterking van de informatiepositie van het ministerie op het luchtvaartdossier (zie onder toelichting pag. 2). Om deze informatiepositie te verbeteren wordt voorgesteld om een informatieplicht voor de exploitant van luchthaven Schiphol en de luchthavens van nationale betekenis en het burgermedegebruik van de militaire luchthaven Eindhoven te verankeren in de Wet luchtvaart. Daarnaast behelst het voorstel enkel technische wijzigingen van de Wet luchtvaart.

Met het oog op verkrijging van advies van de Raad van State dient bijgevoegd wetsvoorstel tot wijziging van de Wet luchtvaart in verband met een informatieplicht voor luchthavenexploitanten en enkele technische wijzigingen te worden geagendeerd in de ministerraad. In de CFEZIL van 25 januari jl. is besloten om het wetsvoorstel als glad stuk door te geleiden naar de ministerraad.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met:

- het wetsvoorstel;
- het aanbieden van het wetsvoorstel aan de ministerraad ter verkrijging van advies van de Raad van State;
- het ondertekenen van het ministerraadformulier;
- het ondertekenen van de memorie van toelichting;
- het ondertekenen van de voordracht aan de Koning.

Kernpunten

<u>Luchtvaartnota en uitvoeringsagenda</u>

Het voornemen om een informatieplicht voor luchthavens op te nemen in de Wet luchtvaart vloeit voort uit de Luchtvaartnota die op 10 november 2020 met de bijbehorende uitvoeringsagenda is aangeboden aan de Tweede Kamer. Hierin is voorzien in een informatieplicht voor Schiphol. In de uitvoeringsagenda is dit uitgebreid naar alle luchthavens van nationale betekenis.

Argumentatie:

- Het is van belang dat de informatiepositie van de minister op korte termijn wettelijk wordt geborgd.

- Een soortgelijke informatieplicht bestaat reeds in artikel 78 van de Elektriciteitswet 1998[1], waarin is vastgelegd dat de minister van EZK een producent, een leverancier, een handelaar, een netbeheerder, een elektriciteits- of gasbeurs of een afnemer om gegevens en inlichtingen kan vragen die hij nodig heeft voor de uitvoering van de hem in deze wet opgedragen taken.

Toelichting
Er is een aantal ontwikkelingen die vanuit drie publieke belangen vragen om een versterking van de informatiepositie van het ministerie op het luchtvaartdossier:
1) Milieu
Gelet op de ervaringen rond de Milieueffectrapporten (MER) voor Lelystad en Schiphol en het standpunt van de Commissie voor de m.e.r. ligt het mogelijk in de rede dat in de toekomst de Minister van IenW in plaats van de exploitant van de luchthaven, de initiatiefnemer zal zijn voor een MER. Een MER ligt ten grondslag aan het Luchthavenverkeerbesluit Schiphol, Luchthavenbesluiten voor andere luchthavens en het Luchthavenindelingbesluit Schiphol. Voor het opstellen van een MER is het ministerie afhankelijk van informatie van onder andere de exploitant van de betreffende luchthaven. Voor deze belangrijke zaak dient het ministerie niet afhankelijk te zijn van de goede wil van de exploitant.
2) Veiligheid
De Onderzoeksraad voor Veiligheid heeft in het rapport 'Veiligheid vliegverkeer Schiphol' aanbevolen dat de minister de rol als eindverantwoordelijke voor de veiligheid op Schiphol verdergaand invult. In dat kader zijn door het ministerie diverse maatregelen getroffen om de rolinvulling te versterken. Er wordt bijvoorbeeld een monitor integrale veiligheid Schiphol ontwikkeld, die een beeld moet geven van het functioneren van het systeem (sector, beleid en toezicht). Ook wordt meer algemeen de rolinvulling van het ministerie ten aanzien van veiligheid (dus breder dan Schiphol) uitgewerkt in het kader van de Luchtvaartnota 2020-2050 en het volgende nationale luchtvaartveiligheidsprogramma. Dit zal mede op basis van de lessen uit de aanbevelingen van de OVV gebeuren. Om die eindverantwoordelijkheid adequaat in te kunnen vullen moet de minister desgevraagd kunnen beschikken over relevante informatie die daarvoor nodig is en bij de exploitant van de luchthaven berust.
3) Economie
Dankzij het verbindingennetwerk van de luchtvaartmaatschappijen is Schiphol goed verbonden met de rest van de wereld. De beschikbare ruimte voor vliegtuigbewegingen op Schiphol is echter beperkt. Het Rijk zet daarom in op behoud en verbetering van de netwerkkwaliteit. Het Rijk zal de vraag naar luchtvaart (vracht en passagiers) selectief ondersteunen, en voorrang geven aan luchtvaart die de grootst mogelijke waarde heeft voor de Nederlandse economie en werkgelegenheid. Versterking van de netwerkkwaliteit speelt daarbij een belangrijke rol. Om dit publieke belang te borgen wordt een beleidskader ontwikkeld om te sturen op versteviging van de netwerkkwaliteit. Hiervoor kan tijdige informatie nodig zijn die het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat niet heeft maar waarover de exploitant van de luchthaven wel beschikt.

Krachtenveld
Afstemming Ministerie van Financiën en Ministerie van Defensie

[1] Stb. 1998, 427.

Schiphol wordt, als staatsdeelneming, beheerd door het ministerie van Financiën. Het voorstel is om die reden ambtelijk afgestemd met het ministerie van Financiën. Het voorstel is ook afgestemd met het ministerie van Defensie vanwege het burgermedegebruik van de militaire luchthaven Eindhoven.

Afstemming Luchthavens
De betrokken luchthavens zijn eind 2020 per e-mail geïnformeerd over het voornemen een informatieplicht te verankeren in de Wet luchtvaart. Het conceptvoorstel is toen ook met de luchthavens gedeeld en zij zijn in de gelegenheid gesteld daarop te reageren.
Op 15 januari 2021 is met een delegatie van de Nederlandse Vereniging van Luchthavens (NVL) gesproken over versterking van de samenwerking. De informatieplicht is toen ook aan de orde geweest. De NVL had een aantal vragen, maar geen principiële bezwaren.
Op 11 augustus 2021 is Bevat persoonsgegevens geïnformeerd over de toenmalige stand van zaken.

Uitvoering
Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR)
Dit wetsvoorstel is voor een toets voorgelegd aan het Adviescollege Toetsing Regeldruk. Naar aanleiding van het advies is de toelichting op enkele punten aangepast. Zo is verduidelijkt dat het alleen informatie betreft die niet al elders binnen de overheid beschikbaar is, en is bij de administratieve lasten aangegeven om hoeveel luchthavens het in totaal gaat en wat dat betekent voor de totale regeldrukkosten.

Internetconsultatie
Het wetsvoorstel is aangeboden voor internetconsultatie. De internetconsultatie heeft geleid tot één reactie, van de Nederlandse Vereniging van Luchthavens (NVL). De NVL heeft aangegeven de voorgestelde informatieplicht overbodig te vinden omdat tot op heden altijd voldaan is aan informatieverzoeken. In de toelichting bij het wetsvoorstel is aangegeven dat de verwachting is dat slechts in uitzonderlijke gevallen een beroep zal worden gedaan op de informatieplicht. Het gaat dan om gevallen waarbij een spoedige verschaffing van de informatie noodzakelijk is en waarbij een wettelijke verplichting hieraan kan bijdragen.
De reactie heeft dan ook niet geleid tot inhoudelijke wijzigingen van het voorstel.

HUF-toets
Het toezicht op naleving van de te wijzigen wetsbepalingen is belegd bij de Inspectie Leefomgeving en Transport. Het wetsvoorstel is in dat kader door middel van een Handhaafbaarheid-, Uitvoerbaarheid- en Fraudebestendigheidtoets beoordeeld en akkoord bevonden.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Wetsvoorstel	
2	Aanbiedingsformulier	

3	Adviesnota	
4	Voordracht Raad van State	

Datum
26 januari 2022

Onze referentie
IENW/BSK-2022/19941

Uiterlijk bij
3 februari 2022

Bijlage(n)
4

Aan
M

Van
Bevat persoonsgegevens

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Nota bevat informatie die niet openbaargemaakt kan worden:
☑ **NEE** ☐ **JA, ONDER BETREFFEND KOPJE** ☐ **JA, VERSPREID OVER NOTA (MARKEER)** ☐ **JA, GEHEEL**

TER BESLISSING

Datum
20 augustus 2021

Onze referentie
IENW/BSK-2021/225126

Opgesteld door
Bevat persoonsgegevens

Bestuurskern
T Bevat persoonsgegevens

Beslistermijn
Uiterlijk 27 augustus 2021, zodat het onderwerp in de MR van 3 september 2021 kan worden geagendeerd.

Bijlage(n)
4

Aan De Minister
Van Bevat persoonsgegevens

nota

Toestemmingsverzoek internetconsultatie
MR 3 september 2021

Aanleiding

Gelet op de demissionaire status van het kabinet is toestemming van de MR vereist om de internetconsultatie voor hieronder genoemd wetsvoorstel te starten. In deze nota vraag ik u, ter uitvoering van de Uitvoeringsagenda Luchtvaartnota 2020-2050, uw akkoord om toestemming te vragen in de MR van 3 september 2021 om de internetconsultatie na de zomerperiode te kunnen starten door ondertekening van bijgevoegd aanbiedingsformulier voor de MR. Ten behoeve van het kunnen starten van de internetconsultatie hoeft in de MR niet het wijzigingsvoorstel zelf te worden voorgelegd, maar alleen een A4 met korte inhoud en toelichting. Dit A4 vindt u in bijlage II.

Geadviseerd besluit

- Ondertekening van het aanbiedingsformulier voor de MR. Hiermee geeft u akkoord om toestemming te vragen aan de MR via bijgevoegd A4 voor start van de internetconsultatie van het *Voorstel van wet tot wijziging van de van de Wet luchtvaart in verband met een informatieplicht voor luchthavenexploitanten en enkele technische verbeteringen (zie bijlage I).*

Kernpunten/argumentatie

- De Luchtvaartnota en bijbehorende Uitvoeringsagenda zijn controversieel verklaard. Het is echter van belang dat de informatiepositie van de minister op korte termijn wettelijk wordt geborgd. Vanuit pragmatisch oogpunt (voorbereiding voor nieuwe minister) wordt het daarom niet wenselijk geacht om te wachten op de installatie van een nieuw Kabinet alvorens wordt gestart met de internetconsultatie voor voorliggend wetsvoorstel. Dit onderdeel van de Luchtvaartnota, de invoering van de informatieplicht voor luchthavenexploitanten, wordt op zich zelf door IenW niet als politiek gevoelig gekwalificeerd. Los hiervan zal de inhoudelijke behandeling van het wetsvoorstel pas door de nieuwe minister worden opgepakt en te zijner tijd voor verdere behandeling worden aangeboden aan de Kamer op het moment dat er een nieuw Kabinet is. Met de internetconsultatie worden dus geen onomkeerbare stappen gezet, maar wordt er wel voor gezorgd dat het onderwerp volledig is voorbereid voor de nieuwe Minister.

- Bovendien bestaat een soortgelijke informatieplicht reeds in bijvoorbeeld artikel 78 van de Elektriciteitswet 1998[1], waarin is vastgelegd dat de minister van EZK een producent, een leverancier, een handelaar, een netbeheerder, een elektriciteits- of gasbeurs of een afnemer om gegevens en inlichtingen kan vragen die hij nodig heeft voor de uitvoering van de hem in deze wet opgedragen taken.

Politieke context

- Op 10 november 2020 heeft u de Kamer de definitieve door het kabinet vastgestelde Luchtvaartnota 2020-2050 en de bijbehorende uitvoeringsagenda aangeboden.
- In de Luchtvaartnota is op blz. 101 opgenomen dat *de Rijksoverheid een wettelijke informatieplicht uitwerkt voor de Schiphol Group, zodat de minister alle informatie krijgt om de wettelijke taken te vervullen.*
- In de Uitvoeringsagenda (blz.30) is dit vertaald naar de volgende concrete actie: *Er is een wijziging van de Wet luchtvaart in voorbereiding in verband met een informatieplicht voor zowel Schiphol als de luchthavens van nationale betekenis.* De planning die aan de actie in de Uitvoeringsagenda is gekoppeld gaat ervan uit dat in 2021 een start wordt gemaakt met de wetswijziging.

Krachtenveld
Schiphol wordt, als staatsdeelneming, beheerd door het ministerie van Financiën. Het voorstel is om die reden ambtelijk afgestemd met het ministerie van Financiën. Het voorstel is ook afgestemd met het ministerie van Defensie vanwege het burgermedegebruik van de militaire luchthaven Eindhoven.

Bijlagen

Volgnummer	**Naam**
1	Wijzigingsvoorstel
2	A4 voor MR
3	Advies aan M.
4	Aanbiedingsformulier MR.

[1] Stb. 1998, 427.

Datum
20 augustus 2021

Onze referentie
IENW/BSK-2021/225126

Bijlage(n)
4

Aan
De Minister

Van
Bevat persoonsgegevens

Toelichting

Samenvatting proces

- Eind vorig jaar is een mail gestuurd naar de betrokken luchthavens. Met deze mail zijn de luchthavens ervan op de hoogte gesteld dat de minister het voornemen heeft om een wettelijke informatieplicht voor de exploitant van Schiphol en de luchthavens van nationale betekenis en het burgermedegebruik van de militaire luchthaven Eindhoven uit te werken en wettelijk te verankeren in de Wet Luchtvaart. De luchthavens zijn in de gelegenheid gesteld om alvast kennis te nemen van het voorliggende concept van de betreffende wijziging en bijbehorende toelichting, en dat zij vooruitlopend op de internetconsultatie indien zij daartoe aanleiding zagen alvast te reageren op de voorliggende tekst. Ook is aangegeven dat zij te zijner tijd via internetconsultatie de wetswijziging nog kunnen becommentariëren en eventuele suggesties kunnen doen.
- Op 15 januari 2021 is met een delegatie van de Nederlandse Vereniging van Luchthavens (NVL) gesproken over versterking van de samenwerking. De informatieplicht is toen ook aan de orde geweest. De NVL had een aantal vragen, maar geen principiële bezwaren.
- Op 11 augustus 2021 stond er een bila gepland tussen de DG en Bevat perso, waarbij Bevat persoonsgegevens is geïnformeerd over de laatste stand van zaken.